

EU NIEUWSBRIEF AG&AI

Actuariel Genootschap
& Actuariel Instituut

AG&AI

Deze EU Nieuwsbrief AG&AI is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van deze nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG&AI. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

In deze EU nieuwsbrief:

HET HONGAARS VOorzITTERSCHAP	2
WERKPROGRAMMA 2011	3
FINANCIËEL TOEZICHT	4
EIOPA STRESS TESTS	8
HERZIENING MiFID-RICHTLIJN	8
DE STAND VAN ZAKEN ROND QIS5	9
AIFM RICHTLIJN.....	10
FINANCIËLE CONGLOMERATEN.....	10
CORPORATE GOVERNANCE IN FINANCIËLE INSTELLINGEN.....	11
DERIVATEN.....	12
GROENBOEK PENSIOENEN.....	12
OMNIBUS II RICHTLIJN.....	13
VERZEKERINGSGARANTIESTELSELS	14
FINANCIAL SERVICES USER GROUP	14
EUROPESE AGENDA	15

HET HONGAARS VOORZITTERSCHAP

Het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie is beëindigd op 31 december. Het Europees Parlement was zeer gecharmeerd van de Belgische aanpak. België heeft zich geconcentreerd op het vooruitbrengen van Europa en was er niet op gebrand nationale prioriteiten door te drukken. Het feit dat België nog steeds opereert met een regering van lopende zaken, heeft het land in staat gesteld de nadruk duidelijk op Europa te leggen. België is vooral succesvol geweest bij het bemiddelen van onderhandelingen over het financieel toezicht en de begroting. Leterme vindt wel dat de EU veel verder moet gaan. "De monetaire unie is niet mogelijk zonder economische unie en meer convergentie, een streng toezicht en begrotingsdiscipline".

Hongarije heeft het zesmaandelijks roulerend voorzitterschap van de Raad van de EU op 1 januari 2011 van België overgenomen. Een van de belangrijkste taken van het Hongaarse voorzitterschap is de voortzetting van het debat in de Raad aangaande het pakket van zes wetgevende voorstellen dat de Commissie in september lanceerde ter versterking van economic governance in de EU en de Eurozone. Het Europees Parlement en de Raad moeten het pakket voorstellen beoordelen. Het is aan de Hongaren om dit debat tot een goed einde te brengen en een overeenstemming te bereiken tegen de zomer van 2011. Het pakket bestaat uit initiatieven gericht op de verhoging van de begrotingsdiscipline, uitbreiding van het economisch toezicht, verdieping van de samenwerking, de oprichting van een permanent kader voor crisisbeheer en de versterking van financiële instellingen.

Voor de periode van hun voorzitterschap hebben de Hongaren de volgende prioriteiten vastgesteld:

- De uitvoering van de 2020-strategie, waarbij de nadruk komt te liggen op het midden- en kleinbedrijf, gezinsbeleid en de bestrijding van armoede onder kinderen.
- De verdere ontwikkeling van de Europese Donau-strategie, het beleid dat voor de regio's waar de Donau doorheen stroomt wordt ontwikkeld op het gebied van economische ontwikkeling, ecologisch beheer, vervoer en toerisme.
- De organisatie in het kader van het gemeenschappelijk Europees energiebeleid van een buitengewone Raad in februari; het energiebeleid heeft een topprioriteit.
- Een 'burgervriendelijke Europese Unie', waarbij de nadruk ligt op het verder implementeren van het Stockholm-programma, de uitbreiding van het Schengengebied met Roemenië en Bulgarije en het beschermen van culturele diversiteit.
- Het integratieproces van de Westelijke Balkanlanden en in het bijzonder de afronding van de toetredingsonderhandelingen met Kroatië. Verder zal het voorzitterschap zich richten op het versterken van het Oostelijk Partnerschap, o.a. middels een top die zal plaatsvinden in mei 2011.

Op 1 juli 2011 neemt Polen het voorzitterschap over.

EU NIEUWSBRIEF AG&AI

WERKPROGRAMMA 2011

In het najaar van 2010 publiceerde de Europese Commissie het werkprogramma voor 2011. In het werkprogramma geeft de Europese Commissie aan waar haar prioriteiten liggen en met welke voorstellen ze zal komen. Ook in 2011 staan de gevolgen van de financiële en economische crisis bovenaan de agenda. Het versterken van de economische governance en hervorming van het financieel toezicht zijn daarbij het belangrijkste. Daarnaast gaat de Commissie in op economische groei. De Commissie stelt dat de EU het potentieel van de interne markt kan benutten om economische groei te stimuleren, maar dat die groei ook duurzaam en inclusief moet zijn.

Hier volgt een kort overzicht van de geplande voorstellen van de Commissie met relevantie voor de actuarissenbranche. Alle geplande voorstellen zijn te vinden in de bijlage van het werkprogramma. Van voorstellen 'in overweging' is het onzeker wanneer en of ze gepubliceerd worden.

Voorstel	Wetgevend?	Wanneer?
Jaarlijkse groei-analyse	Niet-wetgevend	1 ^e kwartaal 2011
Versterking van de follow-up van de economische governance	Wetgevend	1 ^e kwartaal 2011
Wijziging van de verordening inzake ratingbureaus	Wetgevend	2 ^e kwartaal 2011
Wetgevend initiatief inzake een kader voor crisisbeheersing en -afwikkeling in de banksector	Wetgevend	2 ^e kwartaal 2011
Wijziging van de Richtlijnen Kapitaaltoereikendheid (CRD IV)	Wetgevend	2 ^e kwartaal 2011
Herziening van de Richtlijn Marktmisbruik	Wetgevend	1 ^e kwartaal 2011
Herziening van de richtlijn betreffende markt voor financiële instrumenten (MiFID)	Wetgevend	2 ^e kwartaal 2011
Richtlijn inzake verantwoord lenen	Wetgevend	1 ^e kwartaal 2011
Witboek over pensioenen	Niet-wetgevend	3 ^e kwartaal 2011
Mededeling over een toekomstige btw-strategie	Niet-wetgevend	4 ^e kwartaal 2011
Mededeling over innovatieve financiële instrumenten voor het nieuwe meerjarig financieel kader	Niet-wetgevend	In overweging voor 2011
Richtlijn inzake verzekeringsgarantiestelsels	Wetgevend	In overweging voor 2011

EU NIEUWSBRIEF AG&AI

Verordening betreffende een Europese stichting	Wetgevend	In overweging voor 2011
EU-kader voor de onderlinge afstemming van sanctieregelingen in de financiële sector	Wetgevend	In overweging voor 2011
Richtlijn inzake effectenrecht	Wetgevend	In overweging voor 2011
Verordening inzake centrale effectenbewaarinstellingen (CSD's)	Wetgevend	In overweging voor 2011
Herziening richtlijn inzake instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen	Wetgevend	In overweging voor 2011
Follow-up van het groenboek over corporate governance in financiële instellingen	Wetgevend	In overweging voor 2011
Belastingen op de financiële sector	Misschien wetgevend	In overweging voor 2011
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 2002/87 inzake financiële conglomeraten	Wetgevend	In overweging voor 2012
Initiatief met betrekking tot durfkapitaalfondsen	Wetgevend	In overweging voor 2012

De voorstellen worden kort beschreven in de bijlage van het werkprogramma, hier te vinden: http://ec.europa.eu/atwork/programmes/docs/cwp2011_annex_nl.pdf.

Het werkprogramma zelf vindt u hier: http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_nl.htm.

FINANCIËEL TOEZICHT

In het najaar van 2010 kwamen de Europese Raad en het Europees Parlement overeen om het financiële toezicht in de Europese Unie per 1 januari 2011 te versterken. Het nieuwe raamwerk voor het financiële toezicht, het European System of Financial Supervision (ESFS), bestaat uit een comité voor systeemrisico's, de European Systemic Risk Board (ESRB) en drie sectorale toezichthoudende autoriteiten. Dit zijn de European Securities and Markets Authority (ESMA), de European Banking Authority (EBA) en de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA).

De ESRB moet de risico's detecteren die het financiële stelsel als geheel raken en in een vroeg stadium aanbevelingen en waarschuwingen uitbrengen. De drie toezichthoudende autoriteiten komen in de plaats van de huidige comités CESR, CEBS en CEIOPS en hebben ruimere bevoegdheden en taken. De AFM is vertegenwoordigd in ESMA, terwijl DNB deelneemt aan EBA en EIOPA. De belangrijkste beslissingen worden genomen door de Board of Supervisors waarin alle 27 nationale toezichthouders zijn vertegenwoordigd.

ESMA

Steven Maijor is voorgedragen als voorzitter van de nieuwe Europese toezichthouder op financiële markten (ESMA) door zijn Board of Supervisors, waarin de 27 nationale toezichthouders op financiële markten zijn vertegenwoordigd. Dit moet nog bevestigd worden door de Raad en het Parlement, dit staat gepland voor begin februari. Maijor was bij de AFM verantwoordelijk voor onder meer het toezicht op financiële verslaggeving, accountantsorganisaties en de integriteit van financiële markten. De European Securities and Markets Authority (ESMA) is de micro-prudentieel toezichthoudende autoriteit voor de effectensector in Europa en maakt onderdeel uit van het European System of Financial Supervisors. Vanaf 1 januari 2011 is ESMA de opvolger van het Committee of European Securities Regulators (CESR). ESMA is gevestigd in Parijs. AFM zit in de Board of Supervisors, het hoogste en besluitvormende orgaan van ESMA.

De ESMA heeft de volgende hoofdtaken:

- Direct toezicht op Credit Rating Agencies (CRA's)
- Opstellen van (concept) bindende technische standaarden om Europese regels verder uit te werken
- Toezicht op een consistente toepassing van EU regelgeving op nationaal niveau en mogelijk bindend ingrijpen bij een onjuiste toepassing
- Tijdens crises coördineren en faciliteren van activiteiten van nationale toezichthouders en indien nodig bindende crisismaatregelen opleggen
- Tijdelijk verbieden / beperken van specifieke financiële activiteiten
- Bemiddelen bij geschillen tussen nationale toezichthouders en eventueel een bindend eindoordeel vellen

Gezien de vergaande taken en bevoegdheden zal ESMA van groot belang zijn voor het toezicht van de AFM en Nederlandse instellingen. Zo is ESMA, naast het directe toezicht op CRA's, in uitzonderlijke gevallen zelfs bevoegd om een besluit te nemen dat direct gericht is tot een individuele financiële instelling. Belanghebbenden kunnen overigens wel bezwaar aantekenen tegen besluiten van ESMA. Daarnaast is het de verwachting dat ESMA in de toekomst meer directe toezichtstaken zal krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van clearing en settlement.

De Omnibus I Richtlijn bepaalt voor welke gebieden de ESMA de bevoegdheid krijgt om bindende technische standaarden op te stellen of bindend te bemiddelen. Deze Richtlijn wijst daartoe artikelen aan in de betreffende sectorale Richtlijnen. Zie ook het artikel verderop in deze nieuwsbrief over de Omnibus Richtlijn.

EU NIEUWSBRIEF AG&AI

EBA

Sinds 1 januari 2011 is de European Banking Authority (EBA) de micro prudentieel toezichthoudende autoriteit voor de banksector in Europa. EBA is gevestigd in Londen. DNB is lid van de Board of Supervisors, het hoogste en besluitvormende orgaan van EBA. EBA komt voort uit het oude Committee of European Banking Supervisors (CEBS). De DNB-afgevaardigde is Henk Brouwer.

De EBA heeft de volgende hoofdtaken:

- Bevorderen van de kwaliteit en harmonisatie van toezichtregelgeving, -normen en -praktijken
- Bijdragen aan een consistente toepassing van EU regelgeving, met name door het waarborgen van een consistente toezichtpraktijk door nationale EU toezichthouders en het voorkomen van toezichtarbitrage
- Bemiddelen en schikken bij meningsverschillen tussen EU toezichthouders over de toepassing van EU regelgeving
- Hiertoe heeft de EBA de bevoegdheden om bindende technische standaarden op te stellen. Deze standaarden worden bekrachtigd door de Europese Commissie, zijn direct toepasbaar en hoeven niet nationaal geïmplementeerd te worden

De Omnibus I Richtlijn bepaalt voor welke gebieden de EBA de bevoegdheid krijgt om bindende technische standaarden op te stellen of bindend te bemiddelen. Deze Richtlijn wijst daartoe artikelen aan in de Capital Requirements Directive (CRD). Zie ook het artikel verderop in deze nieuwsbrief over de Omnibus I Richtlijn.

In het geval van een door de ESRB en Europese Raad uitgeroepen noodsituatie, heeft EBA de bevoegdheid om aanwijzingen te geven aan een nationale toezichthouder. Daarbij passeert ze alleen de nationale toezichthouders, indien deze geen opvolging geven richting de instelling aan de aanwijzing van de EBA en indien Europese regelgeving niet juist wordt toegepast. Een EBA aanwijzing mag echter wel alleen onder één belangrijke voorwaarde gegeven worden: ze mag geen gevolgen hebben voor de staatsbegroting van een lidstaat.

EIOPA

Zoals vermeld maakt de nieuwe Europese Toezichtautoriteit verzekeringen en pensioenen (EIOPA) sinds 1 januari deel uit van het bredere Europese financiële toezichtstelsel. EIOPA vervangt de toezichthouder CEIOPS. Het doel van EIOPA is dan ook om bij te dragen aan de stabiliteit en de effectiviteit van het Europese financiële systeem van de EU -zowel op korte als lange termijn. EIOPA is gevestigd in Frankfurt am Main. In de Management Board hebben zes vertegenwoordigers van nationale toezichthouders zitting, maar hier zit geen Nederlander bij. Gabriel Bernardino, Portugal is voorgedragen voor het voorzitterschap. Victor Rodt, Luxemburg is voorzitter ad interim en wordt ook plaatsvervangend voorzitter.

EU NIEUWSBRIEF AG&AI

De belangrijkste taken van de nieuwe Europese Toezichtautoriteit zijn als volgt:

- Bijdragen aan de verbetering van het functioneren van de interne markt
- Zorgdragen voor een gedegen, effectief en consistent niveau van regulering en toezicht
- Zorgdragen voor integriteit, transparantie, efficiëntie en het ordelijk functioneren van de financiële markt
- Versterking van de coördinatie van internationaal toezicht
- Voorkomen van geschillen over regelgeving en het promoten van gelijke concurrentie kansen
- Zorgdragen voor gedegen regulering en toezicht op risicogerelateerde pensioen- en verzekeringsactiviteiten
- Versterken van klantbescherming

Bij het uitvoeren van haar taken zal EIOPA bedacht zijn op systeemrisico's veroorzaakt door financiële instellingen, waarvan het falen het functioneren van het financiële systeem kan aantasten. EIOPA zal onafhankelijk en objectief dienen te handelen en slechts in het belang van de Unie te opereren.

De nieuwe Europese toezichthouder zal zowel bestaande als nieuwe verzekerings- en pensioenactiviteiten monitoren en kan waarschuwingen uitdelen wanneer bepaalde activiteiten haar doelstellingen schaden. Een commissie voor financiële innovatie zal integraal onderdeel uitmaken van EIOPA. Deze commissie zal bestaan uit nationale toezichthouders en heeft als taak om toe te zien op de regulering van- en het toezicht op nieuwe en innovatieve financiële activiteiten. EIOPA krijgt ook de bevoegdheid om in uitzonderlijke gevallen (tijdelijk) bepaalde financiële activiteiten te beperken of te verbieden, wanneer deze de integriteit en het ordelijk functioneren van de financiële markt bedreigen of de algehele stabiliteit van het Europese verzekerings- en pensioensysteem in gevaar brengen. In het bemiddelen in geschillen tussen nationale toezichthouders van de verschillende lidstaten zal de Europese toezichthouder wettelijk bindende uitspraken kunnen doen. Ook op het gebied van de ontwikkeling van technische standaarden voor verzekerings- en pensioensproducten en activiteiten is er een rol voorzien voor EIOPA.

De Nederlander Patrick Hoedjes is momenteel deputy secretary general van EIOPA.

EIOPA STRESS TESTS

EIOPA heeft afgelopen 13 januari 2011 aangegeven een tweede ronde te houden van stress tests in de Europese verzekeringssector. Deze zullen uitgevoerd worden in samenwerking met het European Systemic Risk Board (ESRB) en de nationale toezichhoudende autoriteiten. De stress tests staan gepland voor het tweede kwartaal van 2011. Het doel van deze stress tests is de impact van verschillende scenario's op de financiële positie van verzekeraars tegen de achtergrond van een zware algemene economische situatie te identificeren en te kwantificeren. Om deze tests uit te voeren, streeft EIOPA naar een minimum van 50% aan deelnemende verzekeraars per land op basis van bruto premie-inkomen. EIOPA is nog bezig het raamwerk rond de tests nader te definiëren en zal voor het finaliseren hiervan de nationale toezichhoudende autoriteiten en verzekeringsassociaties consulteren.

HERZIENING MIFID-RICHTLIJN

In het werkprogramma van de Europese Commissie staat het voorstel voor herziening van de Richtlijn betreffende de Markt voor Financiële Instrumenten (MiFID-richtlijn) gepland voor het tweede kwartaal van 2011. De Commissie heeft een raadpleging georganiseerd die liep tot en met 2 februari. Zodra de resultaten daarvan bekend zijn, zal de Commissie werk gaan maken van het voorstel.

De huidige versie van de MiFID-richtlijn heeft als doelstelling om het concurrentievermogen van de EU financiële markten te verbeteren door één Europese markt voor investeringsdienstverlening te creëren en tegelijkertijd zekerheid te bieden aan investeerders. De Commissie is van mening dat deze doelstellingen tot op zekere hoogte gehaald zijn, maar er ruimte is voor verbetering. De Commissie geeft vijf redenen voor de noodzaak tot herziening:

- De herziening is een belangrijk onderdeel van de structurele hervorming van de financiële markten in de nasleep van de financiële crisis.
- Als onderdeel van de G20 consensus om de ondoorzichtige delen van het financiële systeem beter te reguleren, dient de herziening van de MiFID-richtlijn de organisatie, transparantie en controle van de markten te verbeteren. Deze aanpassingen vullen de nieuwe regels in het voorstel voor de derivatenrichtlijn verder aan.
- Door de snelle ontwikkeling van de markten en technologische vooruitgang, heeft de MiFID-richtlijn een aantal bedoelde consequenties gehad. Om regulering te ontwijken is de handel in financiële producten gefragmenteerd, onder andere via 'dark pool' block trading faciliteiten en private banknetwerken. Deze handel dient transparanter te worden.
- De bescherming van investeerders moet versterkt worden om het tijdens de crisis verloren vertrouwen te herwinnen.
- Om een gelijk speelveld te bevorderen is het nodig om de autoriteit over de financiële markten verder te centraliseren.

De Commissie spreekt van de noodzaak tot een "significante uitbreiding van MiFID", vanwege de "organisatie, transparantie en het toezicht op verschillende marktsegmenten, vooral ten aanzien van OTC instrumenten". High-frequency trading met behulp van geautomatiseerde systemen zullen ook onder strenger toezicht komen te staan.

CESR – de voorganger van ESMA – heeft in augustus 2010 al aanbevelingen gedaan over de gewenste aanpassingen. Volgens CESR moet de herziening het pre-trade transparantieregime voor multilaterale handelssystemen en de transparantieregels voor depotbewijzen en exchange-traded funds verbeteren. CESR wil daarbij van een principle-based naar een rules-based regime. Ook moet de ESMA specifieke bevoegdheden krijgen om uitzonderingen voor pre-trade transparantie in te trekken. Meer dan 90% van de handel op georganiseerde markten is pre-trade transparant. Post-trade transparantie moet verbeterd worden door middel van formele maatregelen die de complexiteit van het systeem en vertraging in de informatievoorziening verminderen. Het is op dit moment nog onduidelijk welke van deze aanbevelingen de Commissie overneemt in het wetsvoorstel.

De voorzitter van de CESR sprak tevens de verwachting uit dat het Europees Parlement en de Raad de nieuwe regels eind 2012 zullen aannemen.

DE STAND VAN ZAKEN ROND QIS5

Afgelopen 16 december 2010 is de eerste fase van de vijfde *Quantative Impact Study* (QIS 5) afgerond door EIOPA (destijds nog CEIOPS). In vergelijking met de vorige studie, QIS 4, deden er nu meer dan het dubbele aantal verzekeringsmaatschappijen mee. Dit resulteerde in de deelname van 70% van alle verzekeraars die onder Solvency II gaan vallen. De vervolgstappen zullen bestaan uit meerdere zaken. Ten eerste zal er een analyse en evaluatie plaatsvinden door de nationale toezichthouders van de data die zij hebben binnengekregen. De eerste resultaten hieruit wijzen erop dat er nog verschillende problemen bestaan met betrekking tot de complexiteit van Solvency II. Ten tweede zal EIOPA in samenwerking met de nationale toezichthouders in het begin van januari 2011 beginnen met het uitvoeren van een kwantitatieve en kwalitatieve analyse op Europees niveau van de totale verzamelde data die zal leiden tot de eindconclusies voor de Europese Commissie. Ten slotte zal er een eindrapport worden uitgebracht over QIS 5. Dit staat gepland voor 9 maart 2011, dit is vroeger dan oorspronkelijk gevraagd door de Commissie die april 2011 voorzag. Daarvoor zal er tegen het einde van januari een discussie worden gestart tussen EIOPA en de stakeholders, waaronder de lidstaten, over de communicatie van de resultaten van QIS 5

Solvency II

Buiten de wijzigingen die de Omnibus II richtlijn aan de SII richtlijn zal aanbrengen, gaat het werk verder op het gebied van de toepassingsmaatregelen. De Commissie die eind oktober een eerste versie uitbracht plant binnenkort een nieuwe 'geaggregeerde versie' aan de lidstaten te sturen voor discussie binnen EIOPC. Timing voorlopig is nog steeds dat de Commissie het voorstel voor verordening en/of richtlijn met betrekking tot de Solvency II toepassingsmaatregelen goedkeurt in juni, voor definitieve aanname tegen eind 2011.

De raadpleging die de Commissie over een deel van deze 'implementing measures' uitschreef is net afgelopen.

Daarbuiten vinden er ook een reeks 'pre-consultaties' plaats met betrekking tot de richtsnoeren (niveau 3). Voorbeelden van zulke pre-consultaties zijn: ORSA, internal model, undertaking specific parameters, quantitative reporting templates. Deze pre-consultaties circuleren enkel via CEA, CRO Forum, CFO Forum, AMICE, Groupe Consultatif, FEE.

AIFM RICHTLIJN

Het Europese Parlement heeft de nieuwe regels betreffende toezicht op managers van hedge funds en private equity aangenomen en deze zullen in 2013 in alle Europese lidstaten van kracht zijn. De nieuwe richtlijn, officieel de *Directive on Alternative Investment Fund Managers* of AIFM, komt er na moeizame onderhandelingen over het mandaat en omvang van de wetgeving. De uiteindelijke stemming zag een overweldigende meerderheid van de Europarlementariërs voor de nieuwe richtlijn. Voor de stemming was er al een akkoord bereikt met de lidstaten. Het is voor het eerst dat deze controversiële financiële sector direct onder Europese wetgeving valt. Concreet zullen de fondsbeheerders (hedge, private equity en onroerend goed) zich moeten registreren om in de Europese Unie hun producten en diensten aan te bieden. Dit zogenaamde 'paspoort' systeem geeft, na zorgvuldige controle van kapitaalvoorzieningen en data overdracht, toegang tot alle lidstaten.

Verscherpte regels op het gebied van bonussen en de praktijk van *asset stripping*, waarbij men de activa van een nieuw aangekochte onderneming snel verkoopt, maken ook deel uit van de richtlijn. Tot slot komt er toezicht op depositarissen. Dit heeft volgens het Parlement een prioriteit omdat in de praktijk depositarissen regelmatig hun taak aan derden delegeren en zo de verantwoordelijkheid voor potentiële verliezen vervaagd. Volgens de nieuwe regels moeten de fondsbeheerder en de depositaris vanaf 2013 een contract opstellen waarin expliciet vermeld staat dat de beheerder verliezen kan terugvorderen bij derden. Beheerders moeten op hun beurt bewijzen nauw betrokken te zijn bij de keuze van een derde partij.

Deze richtlijn sluit aan bij een globale herziening van financieel toezicht en de noodzaak voor meer transparantie in financiële transacties in navolging van de economische crisis. In de Verenigde Staten is gelijkaardige wetgeving van kracht gekomen, hoewel deze niet zo ingrijpend is als in de EU. Aangezien de meeste fondsen in Europa gevestigd zijn in Groot-Brittannië zal hier de belangrijkste toets van de wetgeving plaatsvinden.

FINANCIËLE CONGLOMERATEN

Het voorstel tot het wijzigen van de richtlijn over financiële conglomeraten (FICOD) begint vaste vormen aan te nemen. De FICOD richtlijn ligt nu voor evaluatie bij het Europees Parlement. Waarschijnlijk stemt het Europees Parlement hier in het voorjaar over. De Rapporteur, MEP Theodor Stolojan, heeft zijn rapport over FICOD afgelopen december afgerond en wacht nu op de eerste lezing van het EP. De FICOD richtlijn is bedoeld als aanvulling op de CRD (Capital Requirement Directive) en Solvency II richtlijnen om het toezicht op financiële conglomeraten te verstevigen en eenduidiger te maken.

De FICOD richtlijn gaat daarom specifiek in op het toezicht van conglomeraten. Tot nu toe controleren toezichthouders enkel de activiteiten van conglomeraten in de sector waar ze verantwoordelijk zijn. In het voorstel komen ook de holdings zelf onder toezicht te staan. Daarnaast wil de herziening de definitie van een 'relevante toezichthouder' inperken. Ook specificeert het voorstel welke bedrijfsonderdelen binnen de definitie van conglomeraat vallen. Er wordt een begin gemaakt met uniforme regels voor het meetellen van onderdelen (voornamelijk over de rol van Assets Management Companies) en het inschatten van risico's. Verder gaat de richtlijn in op de technische standaard die de rolverdeling van verschillende deelnemingen in een (onderdeel van) een conglomeraat verduidelijkt.

De Commissie richt haar pijlen vooral op de grote conglomeraten en probeert de kleinere te ontzien. Ook moet het door een betere samenwerking tussen toezichthouders gemakkelijker worden om risico's te analyseren. De richtlijn geeft een indicatie van hoe de verhoudingen tussen toezichthouders verdeeld moeten zijn.

Naar alle waarschijnlijkheid wordt de herziene FICOD richtlijn aan het einde van het jaar aangenomen. Verder is de Commissie van plan om een evaluatieronde te beginnen over financiële regelgeving die is voortgekomen uit de financiële crisis. De Commissie wacht echter eerst op advies van de net geïnstalleerde ESAs (European Supervisory Authorities) en de uitkomst van het Omnibus II voorstel door de Commissie voordat het hiermee aanvangt. Wellicht zal daarna de FICOD-richtlijn verder aangevuld worden. De aanvulling op FICOD zal voornamelijk betrekking hebben op de kwaliteit van kapitaalbuffers en de verhoudingen tot onderdelen van een holding die nu nog niet onder toezicht staan. Het advies van de ESA wordt niet voor het eind van 2011 verwacht.

CORPORATE GOVERNANCE IN FINANCIËLE INSTELLINGEN

Afgelopen zomer heeft de Europese Commissie het groenboek over Corporate Governance in financiële instellingen en het beloningsbeleid gepubliceerd. De bijbehorende raadpleging liep tot september 2010. Inmiddels zijn de meeste reacties op het groenboek verzameld in een samenvatting en beschikbaar voor inzage op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/governance/feedback_statement_en.pdf.

Het draait in dit groenboek om de structuur van financiële instellingen. De Commissie is van mening dat het toezicht op het management door commissarissen en aandeelhouders onvoldoende is. Vooral het huidige model van aandeelhouders in financiële instellingen staat ter discussie.

Tot op heden is de Commissie er nog niet toe gekomen een reactie te geven op de verschillende inzichten die naar voren zijn gekomen in de consultatieronde. De Europese Commissie geeft aan om hier verder mee aan de slag te gaan in het tweede kwartaal van 2011.

Daarnaast heeft de Commissie het plan om een groenboek op te stellen op het gebied van corporate governance voor ondernemingen in het algemeen. Het doel is om een discussie te starten die verder ingaat op de rol en efficiëntie van raden van bestuur, bescherming van minderheidsaandeelhouders en de betrokkenheid van aandeelhouders en beleggers bij het bestuur van ondernemingen. Hierin wordt ook gekeken naar verschillen binnen de Europese lidstaten. Het nog niet duidelijk wanneer precies wordt begonnen met dit initiatief.

DERIVATEN

In een gezamenlijke brief hebben Nederlandse pensioenbeheerders het Europees Parlement en de Europese Commissie gevraagd om een vrijstelling of een aanpassing van het wetsvoorstel dat de omstreden derivatenmarkt gaat reguleren. Volgens het wetsvoorstel, dat half september werd gepresenteerd, moet vanaf 2012 het overgrote deel van de derivatencontracten via een centraal clearinghuis lopen, dat tussen koper en verkoper in staat en het tegenpartijrisico wegneemt. Beleggers moeten daarvoor betalen en onderpand storten, wat tot nog toe niet gebruikelijk was. Het geld staat dan werkloos en dit kost pensioenfondsen rendement. Volgens een berekening van de pensioenbeheerders gaat het wetsvoorstel de Nederlandse pensioenfondsen mogelijk €1,5 mld. tot €4,5 mld. per jaar kosten. Europese multinationals kwamen een jaar geleden al in verzet tegen de plannen. De Commissie heeft toen besloten hen een gedeeltelijke uitzonderingspositie te geven. Het wetsvoorstel ligt inmiddels bij het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. De verwachting is dat de richtlijn midden 2011 wordt aangenomen. De nieuwe regels gaan dan eind 2012 in.

Voor meer informatie, zie:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/410&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>.

GROENBOEK PENSIOENEN

De open raadpleging over het Groenboek Pensioenen sloot 15 november. Commissaris Interne Markt Michel Barnier van de Europese Commissie heeft bekendgemaakt dat er meer dan 1.600 inzendingen zijn gekomen op deze raadpleging. Het Witboek pensioenen wordt verwacht in het derde kwartaal van 2011.

Tijdens de conferentie Groenboek Pensioenen op 29 oktober heeft de Eurocommissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Gelijke Kansen, László Andor, gewezen op de noodzaak tot verdere hervormingen van pensioenen. Verder sprak Andor over het belang van de dialoog met sociale partners en de rol van de Commissie in de hervorming van de Europese pensioenstelsels. Ook al is de verantwoordelijkheid voor hervorming vooral een zaak van de nationale lidstaten, de Commissie speelt een belangrijke rol in het in kaart brengen van de noodzaak tot hervorming, het stimuleren van *good practices* en het coördineren van verschillende benaderingen.

Tijdens de conferentie hebben vertegenwoordigers van verschillende Europese pensioenfondsen bezwaar gemaakt tegen de toepassing van Solvency II regels op pensioenstelsels. Martin van Rijn, voorzitter raad van bestuur PGGM, zei dat er voorzichtigheid geboden is wanneer pensioenen aangepast zouden worden aan economische conjunctuur en de vergrijzing. In combinatie met het versterken van toezicht, het verscherpen van solvabiliteitseisen en risico management, zouden deze maatregelen tot hogere kosten en nadelige pensioenresultaten kunnen leiden. "Het is zeer de vraag of daarmee het vertrouwen in pensioenfondsen wordt vergroot" aldus van Rijn. Ook staatssecretaris Sociale Zaken en Werkgelegenheid Paul de Krom waarschuwde voor een mogelijke stijging van 30% van de kosten wanneer Solvency II regels worden toegepast op pensioenstelsels. Deze kritiek werd grotendeels gedeeld door andere bewindslieden, o.a. de Britse Minister voor Pensioenen Steve Webb. De voorzitter van CEIOPS, Gabriel Bernardino, zei echter dat pensioenfondsen er goed aan doen Solvency II niet van de hand te wijzen. Hij benadrukt een bottom-up benadering waarbij zorgvuldig bekeken wordt welke Solvency II principes toegepast dienen te worden op pensioen plannen.

In januari heeft Eurocommissaris Barnier benadrukt dat de Solvency II regels niet gaan gelden voor de IORP-richtlijn (2003/41/EG). Er zullen solvabiliteitsregels in IORP worden opgenomen, maar die zullen niet zo ver strekken als in Solvency II. De Commissie werkt momenteel aan de herziening van de richtlijn. Het voorstel zal eind 2011 op tafel liggen en is bedoeld om grensoverschrijdende activiteiten van pensioenfondsen te stimuleren.

Op dit moment is het Europees Parlement nog bezig met de discussie over het Groenboek Pensioenen. In het ECON comité is 25 januari 2011 gestemd over de draft opinie en de amendementen daarop van rapporteur George Sabin Cutas en deze is aangenomen. De stemming in de Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken, waar het Groenboek Pensioenen behandeld wordt, heeft nog niet plaatsgevonden.

OMNIBUS II RICHTLIJN

Midden januari heeft de Commissie eindelijk het voorstel voor de Omnibus II richtlijn naar het Parlement en de Raad gestuurd. De publicatie stond in eerste instantie al voor mei 2010 gepland, maar door het hevige debat in het Parlement omtrent Omnibus I besloot de Commissie te wachten. In de Omnibus Richtlijnen staat voor welke gebieden de European Supervisory Authorities (EBA, EIOPA en ESMA) de bevoegdheid krijgen om zowel bindende technische standaarden op te stellen als bindend te bemiddelen tussen nationale toezichthouders. De Omnibus I Richtlijn wijst daartoe artikelen aan in de bestaande Europese sectorale Richtlijnen, zoals de herziene Richtlijn kapitaaltoereikendheid (CRD) en de pensioenfondsenrichtlijn, en trad 1 januari 2011 in werking. Het voorstel voor de Omnibus II Richtlijn wijst voornamelijk artikelen aan in Solvency II. Ook behelst het voorstel provisies die de taakstelling van EIOPA verder specificeren, bijvoorbeeld het bewerkstelligen van harmonisatie van de technische benadering van ratings in het kader van de Solvency kapitaaleisen. Daarnaast wordt er voorgesteld dat de Commissie overgangsmaatregelen kan treffen om de transitie naar het Solvency II-regime zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen.

Het Omnibus II voorstel vindt u hier:

http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/committees/supervision/omnibus2/com2011_en.pdf.

Een van de wijzigingen is zoals aangekondigd een verschuiving met twee maanden van de ingangsdatum van SII naar 1/1/2013. Het Hongaarse voorzitterschap hoopt deze richtlijn te kunnen afronden. Of dat realistisch is valt te bezien.

VERZEKERINGSGARANTIESTELSLS

Op 7 juli publiceerde de Commissie een Witboek (een document van de Europese Commissie, waarin zij de strategie uiteenzet om een bepaald doel te bereiken) over Europese verzekeringsgarantiestelsels. Op dit moment bestaan er slechts in 12 van de 30 EEZ landen verzekeringsgarantiestelsels en het gebrek aan harmonisatie kan leiden tot een gebrek aan bescherming van polishouders bij faillissement van een verzekeringsmaatschappij. Dit Witboek is een onderdeel van een meer uitgebreid pakket dat ook nog twee voorstellen bevat tot amendering van de bestaande richtlijn over depositogarantiesystemen en tot amendering van de richtlijn over compensatiesystemen voor investeerders. Er liep tot en met 30 november een raadpleging over het onderwerp, waarvan de resultaten nog niet bekend zijn. Wel geeft de Commissie aan in het werkprogramma dat het overweegt al dit jaar met een richtlijn te komen. Eerste discussies in het ECON comité in het Parlement over dit voorstel (onder leiding van rapporteur Peter Skinner) hebben zich vooral gefocust op de ex ante financiering van verzekeringsgarantiefondsen, die volgens de meeste parlementariërs niet gewenst en niet nodig zou zijn. Het Skinner rapport wordt in de volgende maanden verwacht.

FINANCIAL SERVICES USER GROUP

De Europese Commissie heeft 20 juli 2010 met het Besluit 2010/C199/02 de zogenaamde Financial Services User Group (FSUG) opgezet. Deze FSUG bestaat uit experts van verschillende lidstaten en dient ertoe de Europese Commissie van meer input te voorzien op het gebied van beleid met betrekking tot financiële dienstverlening. Met een "call for expressions of interest (2010/S146-224579)" waarvan de deadline op 30 september 2010 verliep, konden experts zichzelf voordragen voor lidmaatschap in de FSUG. Afgelopen 11 januari 2011 is er bekend geworden wie er zitting zullen gaan nemen in de FSUG. De lijst, met 20 leden en 48 vervangers, bestaat uit experts van verschillende lidstaten. Er zijn echter geen Nederlandse experts in de FSUG terecht gekomen. Bekende namen die wel lid zijn van deze groep zijn Marcin Kawínski en Mick McAteer.

EUROPESE AGENDA

Maart 2011

9 maart 2011 - Eindrapport QIS5

Juni 2011

Juni 2011 - Voorstel toepassingsmaatregelen Solvency II

Tweede kwartaal 2011

Tweede kwartaal 2011 - Stress test EIOPA
Tweede kwartaal 2011 - Voorstel herziening MiFID-richtlijn
Tweede kwartaal 2011 - Stemming EP over FICOD-richtlijn
Tweede kwartaal 2011 - Stemming EP over derivatenrichtlijn

Juli 2011

1 juli 2011 - Aanvang van het Poolse voorzitterschap

Derde kwartaal 2011

Derde kwartaal 2011 - Witboek Pensioenen

Vierde kwartaal 2011

Vierde kwartaal 2011 - Voorstel herziening IORP-richtlijn

Januari 2013

1 januari 2013 - Inwerkingtreding AIFM-richtlijn en Solvency II

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan tien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA European Affairs is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.